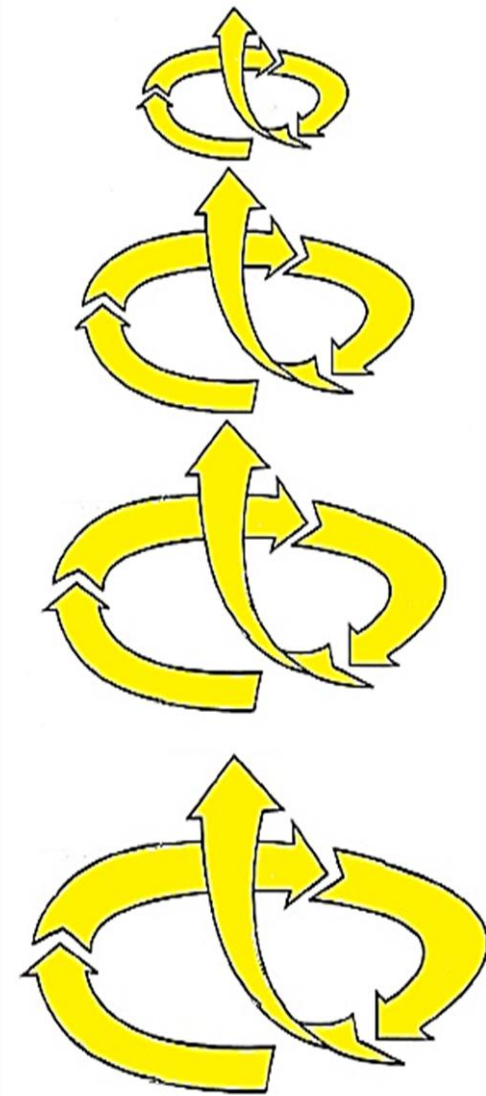

الفبای آموزش عمومی قرآن کریم

ضرورت پرورش از برنامه درسی خطی

به برنامه درسی مارپیچی

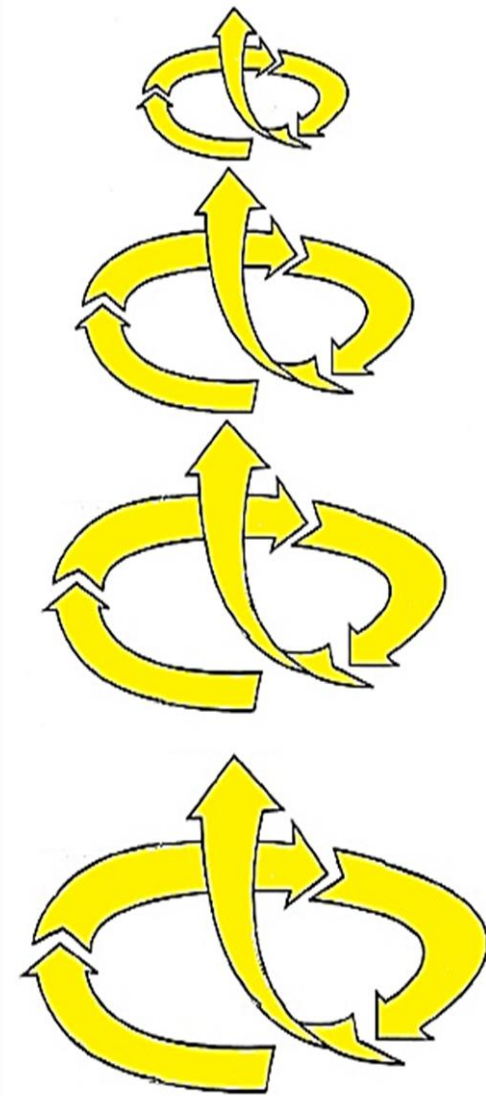

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الفبای آموزش عمومی قرآن کریم

ضرورت پرورش از برنامه درسی خطی

به برنامه درسی مارپیچی

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَنْ وُلِّيَ عَلَى عَشْرَةٍ ، كَانَ لَهُ عَقْلٌ أَرْبَعِينَ
وَ مَنْ وُلِّيَ أَرْبَعِينَ ، كَانَ لَهُ عَقْلٌ أَرْبَعِمِائَةٍ

هر کس که زمامدار ۱۰ تن شود، عقل ۴۰ تن دارد؛
و هر که زمامدار ۴۰ تن شود، عقل ۴۰۰ صد تن دارد.

نهج الفصاحه، ح ۲۷۷۱

دو صد من استخوان باید که صد من بار بردارد.

افق

آموزش عمومی قرآن کریم کشور

سؤال از شورای عالی انقلاب فرهنگی
شورای توسعه فرهنگ قرآنی کشور و
کمیسیون آموزش عمومی قرآن کشور

افق

آموزش عمومی قرآن کریم کشور

هدف اجرای

اهداف آموزش عمومی قرآن کریم

یا

تربیت ده میلیون حافظ قرآن کریم

افق

آموزش عمومی قرآن کریم کشور

این چالش باید حل شود.

افق

آموزش عمومی قرآن کریم کشور

تربیت ده میلیون حافظ قرآن کریم

در قالب

اهداف آموزش عمومی قرآن کریم

آموزش عمومی قرآن کریم کشور

رویکرد

جامعیت آموزش عمومی قرآن کریم

اهداف آموزش عمومی قرآن کریم

اهداف آموزش قرآن در نظام رسمی

هدف از نزول قرآن کریم چیست؟

هدف از نزول قرآن کریم چیست؟

چیستی تربیت

تعریف تربیت

فراهم آوردن موقعیت
برای شکوفایی فطرت
به سوی کمال بی نهایت

چگونگی تربیت

تربیت، وظیفه چه کسی است؟

خودِ فرد

(با توجه به آیات و روایات متعدد)

« نظریه انسان عامل »

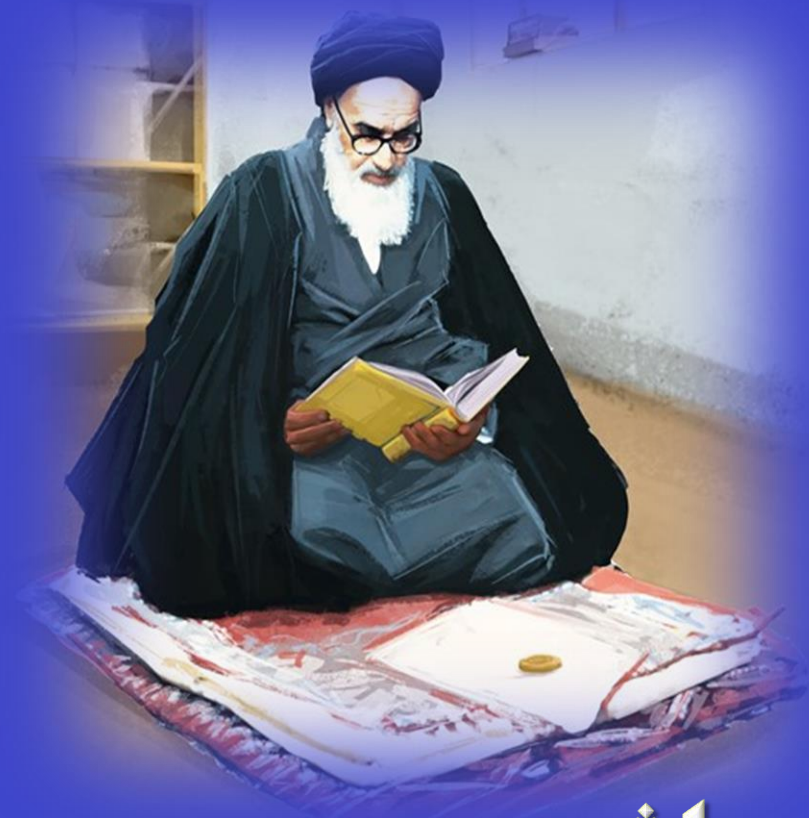
چگونگی تربیت

تربیت، وظیفه چه کسی است؟

خودِ فرد

«تربیت و یادگیری»
جایگزین «آموزش»

تربیت قرآنی

امام خمینی رحمه الله علیه

«تربیت، باید قرآنی باشد و

بچه های ما باید تربیت قرآنی بشوند.»

صحیفه امام، جلد ۱۵، صفحات ۴۱۵

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

توجه همزمان به دو بال

تربیت قرآنی

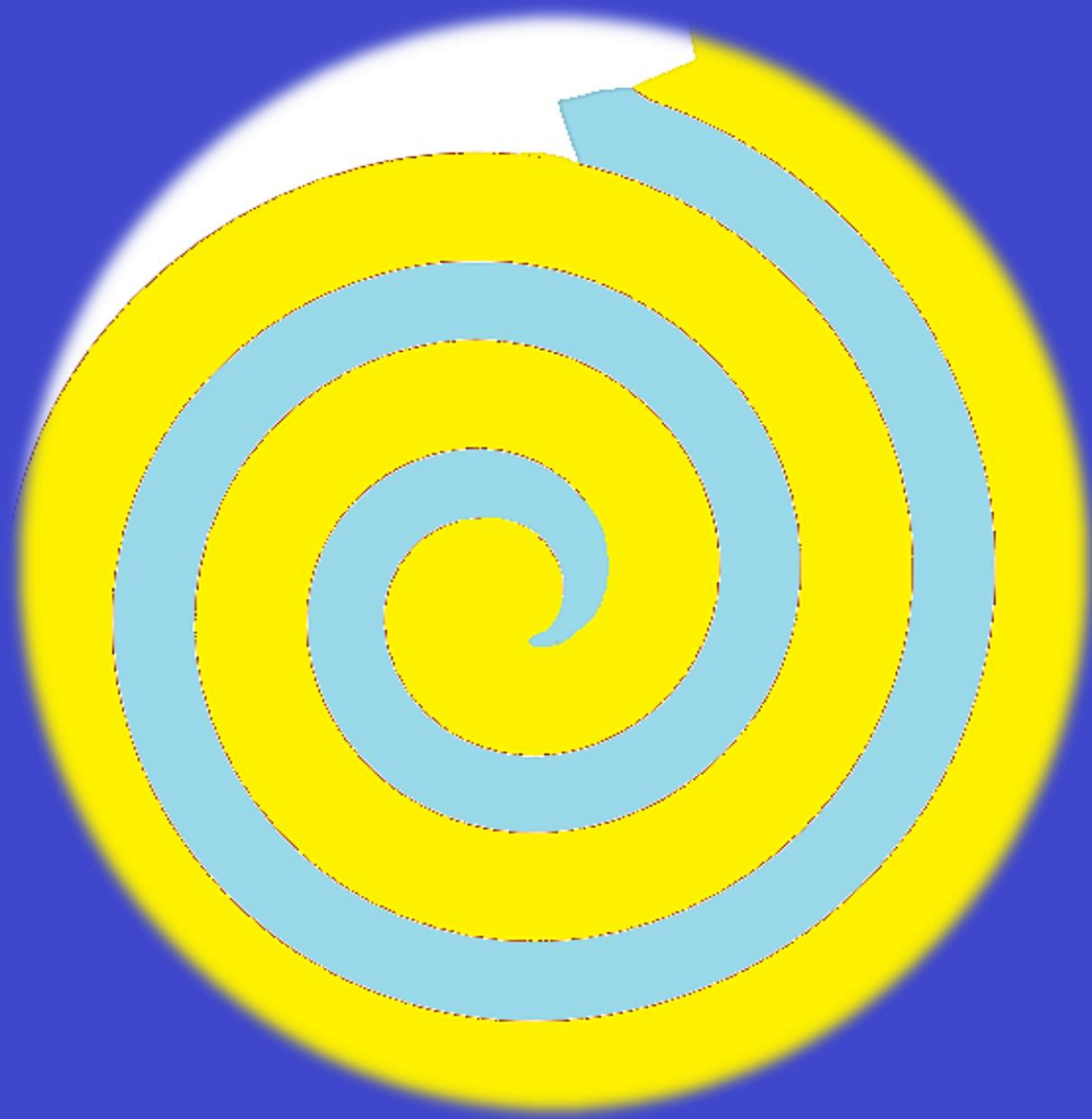
سواد قرآنی

کیفیت

کمیت

پرزیا نشانه، پرواز زیانست، پرواز را پیاموز

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

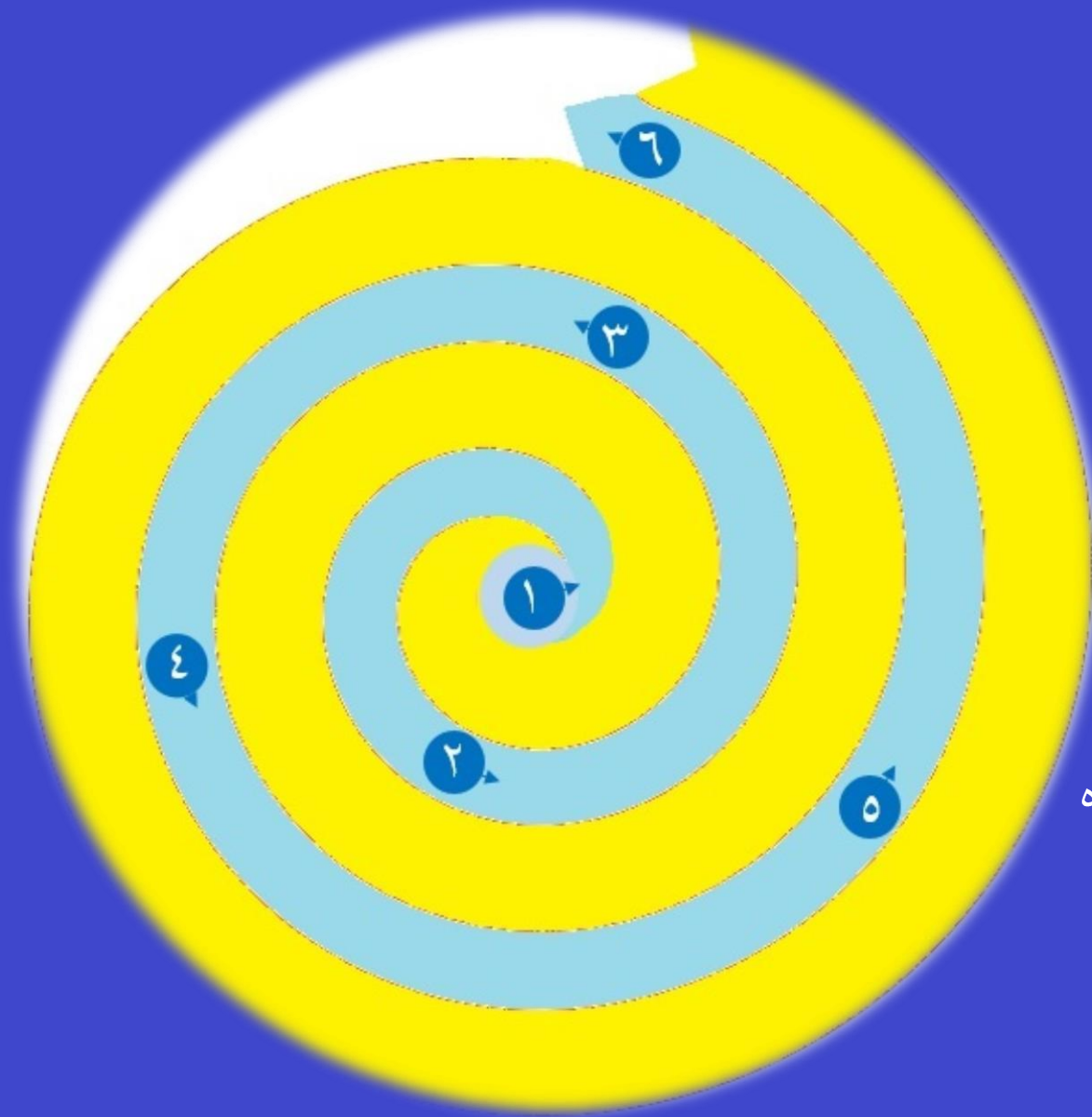
۱- سفر یادگیری قرآن

از درون

۲- سفر یادگیری قرآن

از بیرون

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

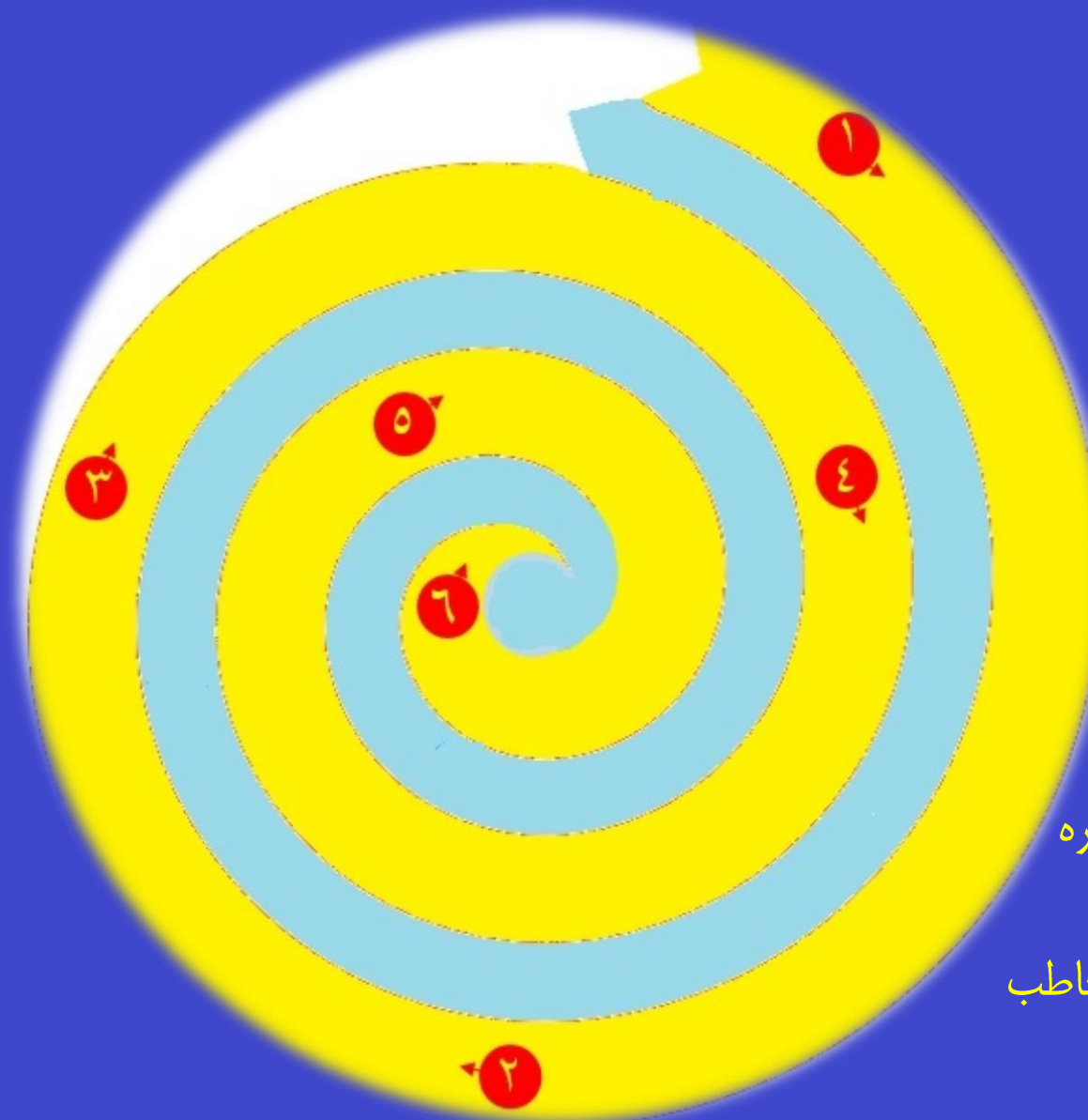

۱- سفر یادگیری قرآن از درون

به منظور کسب «**سواد قرآنی**» از طریق:

- ۱- زمینه (تم) تصویر / داستان / شعر
- ۲- مهارت صحیح خوانی پیام قرآنی / قطعه / سوره
- ۳- مهارت درک معنای کلمات و ترکیب های ساده
- ۴- مهارت تدبر اولیه در پیام قرآنی / قطعه / سوره
- ۵- مهارت روان خوانی / جمع خوانی / قرائت
- ۶- مهارت حفظ اجمالی

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

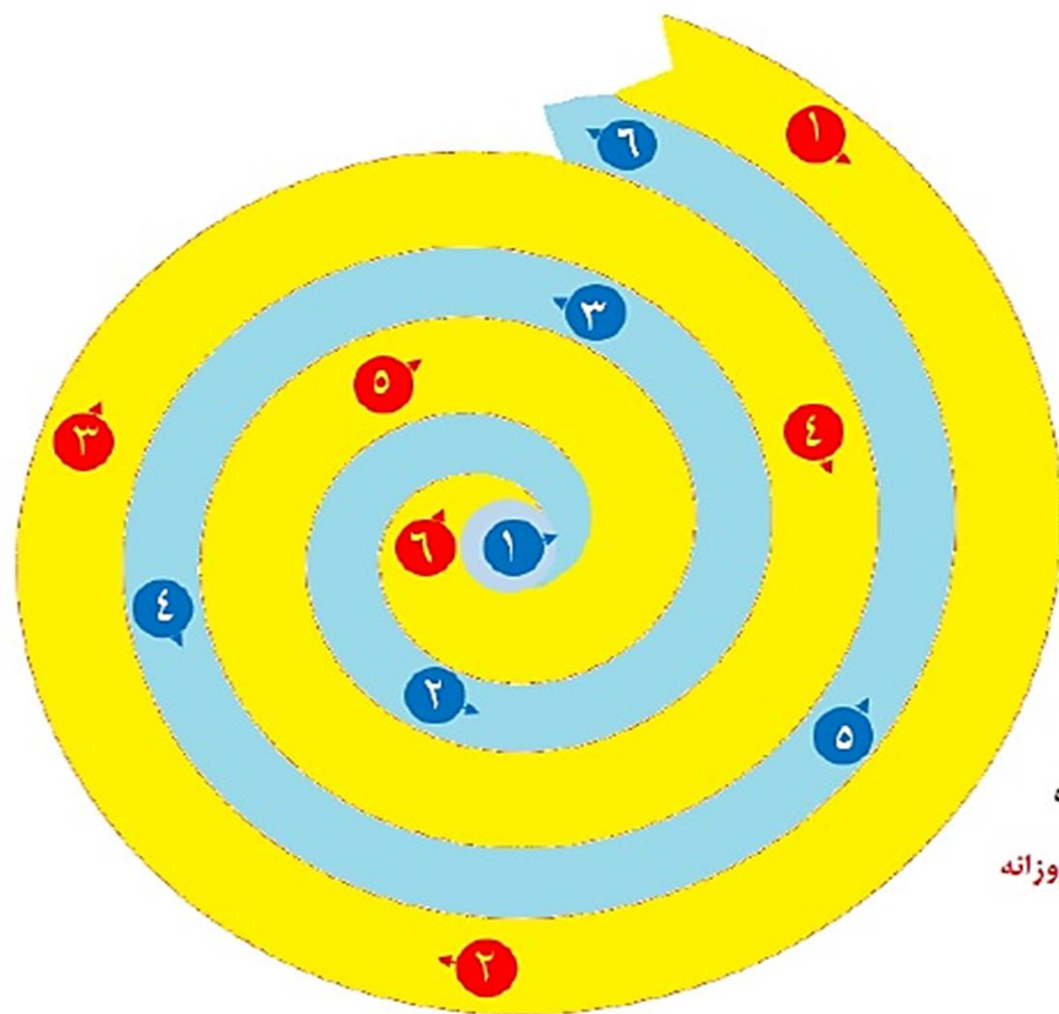

۲- سفر یادگیری قرآن از بیرون

به منظور تحقق «**تربیت قرآنی**» از طریق:

- ۱- دستیابی به مراتبی از حیات طیبه
(شکوفایی فطرت گرایی توحیدی)
- ۲- انس مادام العمر با قرآن کریم
- ۳- ارتباط مخاطب با خود/ خدا/ خلق / خلقت
از طریق پیام/ قطعه/ سوره
- ۴- ارتباط پایدار مخاطب با موضوع پیام/ قطعه/ سوره
در زندگی روزانه
- ۵- ارتباط معنادار (متناسب با نیاز، ذائقه و توان) مخاطب
با پیام/ قطعه/ سوره
- ۶- ارتباط عاطفی مخاطب با «تم» درس

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

سفر از درون (مسیر آبی) / کسب «سواد قرآنی» از طریق:

- ۱- زمینه (تم) تصویر / داستان / شعر
- ۲- مهارت صحیح خوانی پیام قرآنی / حدیث / سوره
- ۳- مهارت درک معنای کلمات و ترکیب های ساده
- ۴- مهارت تدبیر اولیه در پیام قرآنی / حدیث / سوره
- ۵- مهارت روان خوانی / جمع خوانی / قرائت
- ۶- مهارت حفظ اجمالی

سفر از بیرون: (مسیر آبی) / کسب «تربیت قرآنی» از طریق:

- ۱- دستیابی به مراتبی از حیات طیبه (شکوفایی فطرت گرای توحیدی)
- ۲- انس مادام العمر با قرآن کریم
- ۳- ارتباط مخاطب با خود / خدا / خلق / خلقت از طریق پیام / حدیث / سوره
- ۴- ارتباط پایدار مخاطب با موضوع اصلی پیام / حدیث / سوره در زندگی روزانه
- ۵- ارتباط معنادار پیام / حدیث / سوره با نیاز، ذائقه و توان مخاطب
- ۶- ارتباط عاطفی مخاطب با «تم» درس

تذکر مهم: دستیابی به شایستگی های پایه قرآنی به منظور تحقق تربیت قرآنی در گرو توجه همزمان به مراحل ششگانه در هریک از دو مسیر فوق است. (رویکرد جامعیت آموزش عمومی قرآن کریم)

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

جهت گیری و روح حاکم بر برنامه درسی

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

مثال : رویکرد
(در کلیت نظام آموزشی)

شکوفایی
فطرت گرایی
توحیدی

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

مثال : رویکرد
انس با
قرآن کریم
(در اهداف)

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

مثال : رویکرد
(در روش تربیت و یادگیری)

جامعیت
آموزش عمومی
قرآن کریم

چگونگی آموزش عمومی قرآن کشور

مثال : رویکرد
زمینه محور
THEMATIC
(در یک واحد درسی)

ضرورت برنامه ریزی در تربیت و یادگیری

بدون برنامه ریزی نمی توان پیشرفت کرد.
علت این اهمیت به **ماهیت تعلیم و تربیت** برمی گردد.

چرا که

- **تعلیم و تربیت فرایندی انسانی برای تحول در انسان است.**
- **تعلیم و تربیت مقوله پیچیده ای است.**
- **تعلیم و تربیت محور همه فعالیت های کشور است.**
- **تعلیم و تربیت یکی از خرده نظام های اجتماعی است.**
- **و ...**

انواع برنامه ریزی در تعلیم و تربیت

- طراحی ویژه و خرد
- طراحی آموزشی معلمان
- برنامه ریزی نیروی انسانی
- برنامه ریزی آموزشی
- **برنامه ریزی درسی**

برنامه ریزی درسی

برنامه ریزی درسی
به طراحی فرصت ها،
فعالیت ها و تجارب یادگیری
اطلاق می شود .

ویژگی های برنامه ریزی درسی

- **ماهیت علمی و عملی دارد** (اصول و قوائد دارد)
- **فرایند است** (با حرکت رو به توسعه همراه است)
- **کار جمعی است** (با تخصص های گوناگون ارتباط دارد)
- **تداوم دارد** (نمی توان برای آن پایانی تصور کرد)
- **پژوهش محور است** (نیاز سنجی اولین مرحله برنامه ریزی درسی کاری پژوهشی است).
- **به دوره های تحصیلی و مواد درسی وابسته است.**

عناصر اصلی برنامه درسی

➤ هدف

➤ محتوا

➤ روش

➤ ارزشیابی

برنامه درسی عناصر و اجزای دیگری هم دارد که با توجه به عناصر اصلی تعیین می شوند و در کیفیت عناصر اصلی هم تاثیر دارند.

مثل عکس ها، جداول، نمودارها، فعالیتها و طرح های جزئی تر که به قصد تقویت و تحکیم یادگیری و همسو با عناصر اصلی پیش بینی می شوند.

انواع برنامه ریزی درسی

- **Implemented Curriculum/ اجرا شده** برنامه درسی
- **Set/Explicit Curriculum/ آشکار** برنامه درسی
- **Hidden Curriculum/ مستتر** برنامه درسی
- **Null Curriculum: / تهی** برنامه درسی
- **Core/Intended Curriculum/ [الزامی]** تجویزی برنامه درسی
- **Elective Curriculum / [اختیاری]** غیر تجویزی برنامه درسی
- **Core/Elective Curriculum/ [انتخابی]** نیمه تجویزی برنامه درسی
- **Formal and Explicit Curriculum/ صریح و رسمی** برنامه درسی
- **Implements Curriculum/ کسب شده** برنامه درسی
- **Written Curriculum/ مکتوب** برنامه درسی
- **Unspoken/Untold Curriculum/ ناگفته** برنامه درسی
- **spiral Curriculum** برنامه درسی مارپیچی

سازماندهی محتوا در برنامه های درسی

برنامه ریزی خطی: شامل الگوهای متعددی از جمله:

- **از کل به جزء:** جامع ترین و کلی ترین مفهوم در راس قرار می گیرد و مفاهیم جزئی تر در سطوح پائین تر سلسله مراتب قرار می گیرند.
- **از جزء به کل:** ابتداء مفاهیم جزئی تر و به تدریج مفاهیم کلی تر که شمول آنها بیشتر است آموزش داده می شود.
- **از اطلاعات تا تعمیم (تفکر استقرایی):** محتوای از قبل تهیه شده ای برای آموزش عرضه نمی شود، بلکه معلم فعالیتهایی برای فراگیران تعیین می کند تا آنها با انجام دادن این فعالیتهای به آگاهی های مورد نظر دست یابند.
- **توسعه تدریجی مفاهیم:** چند مفهوم اساسی تعیین و به تدریج در محیط های مختلف از نزدیکترین تا دورترین محیط مطرح می شوند.

برنامه ریزی غیرخطی: شامل الگوهای متعددی از جمله:

- **مارپیچی:** برخی از مفاهیم و موضوعات اساسی به تدریج در برنامه درسی عرضه می شوند، بدون اینکه همه زمینه های یادگیری به طور کامل و منظم تکرار شوند.

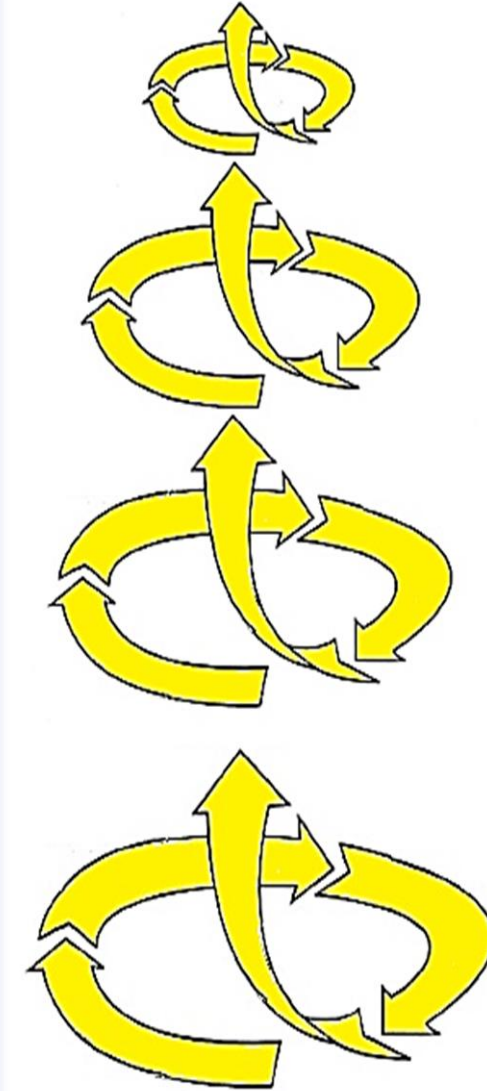
برنامه درسی مارپیچی

SPIRAL CURRICULUM

جروم برونر Jerome Bruner

روان شناسی شناختی / تربیتی
امریکا / سال ۱۹۱۵-۲۰۱۶ میلادی

برنامه درسی مارپیچی

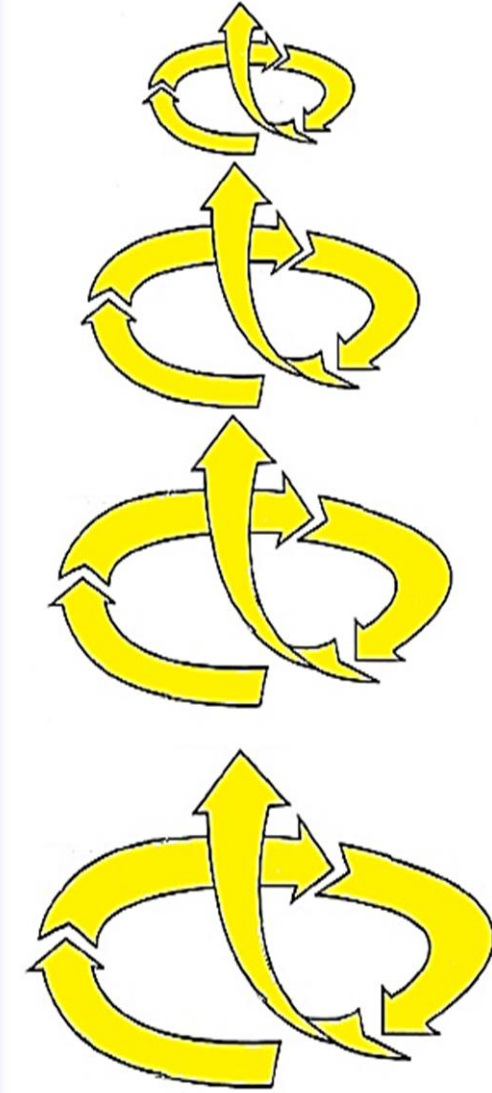

ابن خلدون

(ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون حَضْرَمی)

دانشمند مسلمان تونس

سال ۸۰۸ - ۷۳۲ هجری قمری / ۱۴۰۶ - ۱۳۳۲ میلادی

برنامه درسی مارپیچی

ابن خلدون

مراحل رشد تفکر

- ۱- عقل تمیزی
- ۲- عقل تجربی
- ۳- عقل نظری

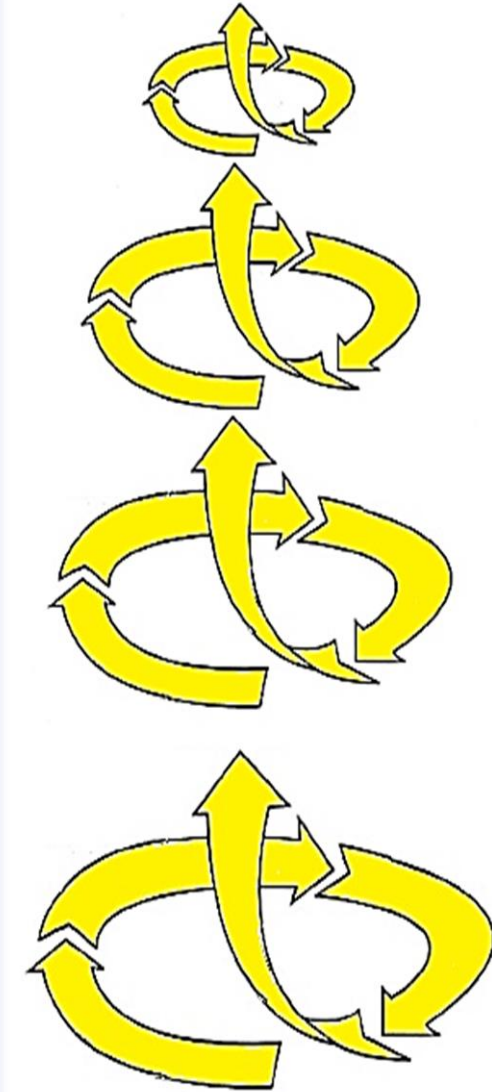
Jerome Bruner

جروم برونر

مراحل رشد عقلانی

- ۱- رشد حسی (عملی)
- ۲- رشد تصویری (ادراکی)
- ۳- رشد نمادین (کلامی)

جروم برونر

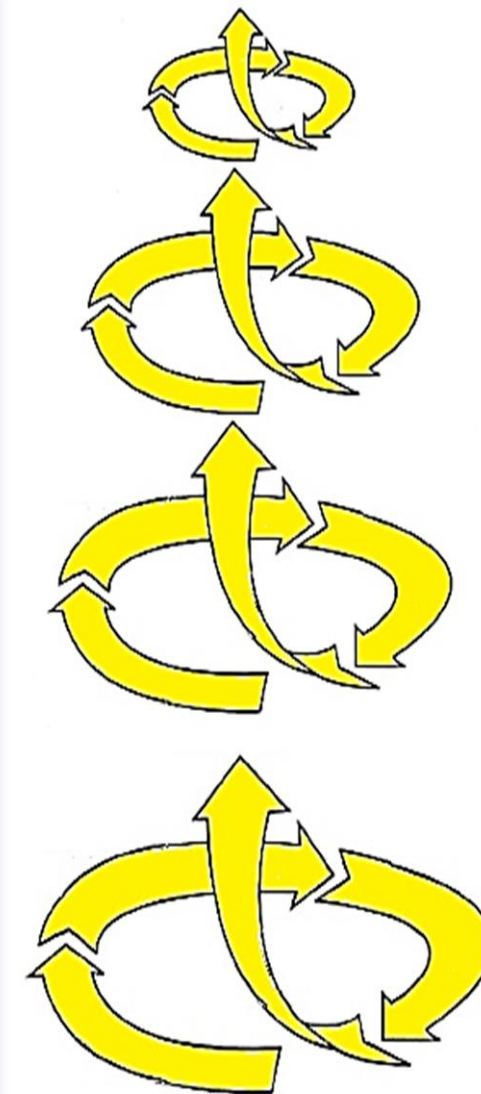

چرایی برنامه درسی مارپیچی در آموزش عمومی قرآن کریم

چرا چرخش از برنامه ریزی خطی به برنامه درسی مارپیچی
در آموزش عمومی قرآن کشور **به موضوعات زیر ارتباط دارد:**

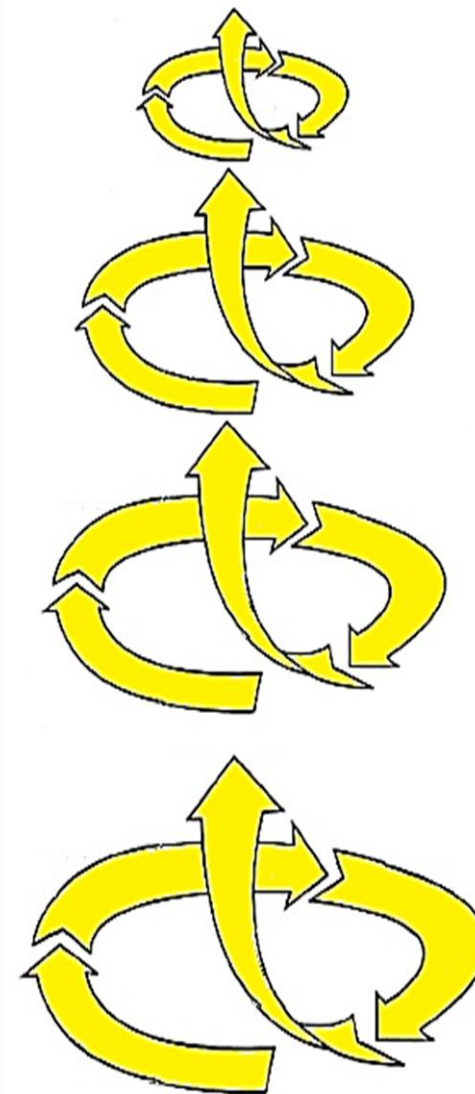
ضرورت چرخش از آموزش تخصصی قرآن به آموزش عمومی قرآن
ضرورت چرخش از آموزش های سطحی به آموزش های تدبیر محور
ضرورت چرخش از روخوانی و روان خوانی، به آموزش های زمینه محوری

چرایی برنامه درسی مارپیچی در آموزش عمومی قرآن کریم

«کشور بحمد الله امروز متکی به
معارف قرآن است. آن روزی
که این معارف در سطح همه
مردم رواج پیدا کند و مستقیم
از خود قرآن آن را بگیرند، آن
روز، روزی است که این ملت و
این کشور برای همیشه
شکست‌ناپذیر خواهد شد.»

اشکالات برنامہ درسی خطی

اشکالات برنامه درسی خطی

تدبیر

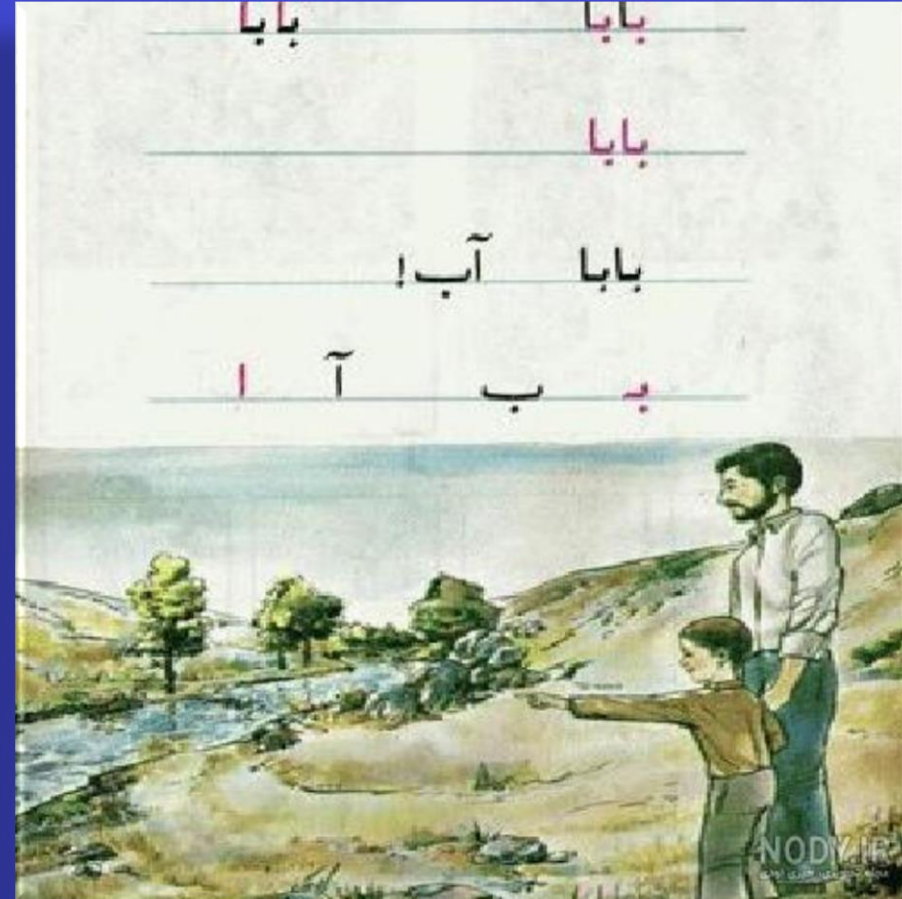
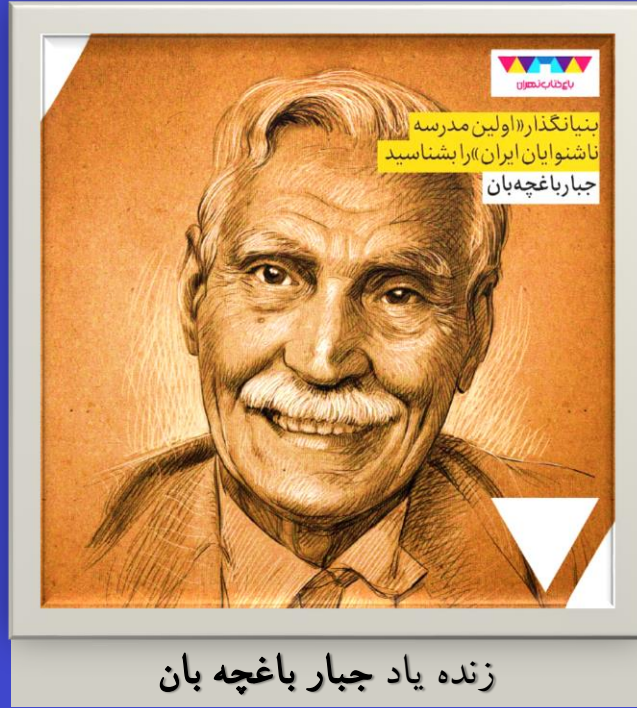
فهمیدن

خواندن

الگوی برنامه درسی مارپیچی

آموزش حروف الفبای فارسی به شیوه امروزی

آموزش معنادار :

بر اساس نیاز، ذائقه و توان مخاطب

اشکالات برنامه درسی خطی

آموزش خطی

شیوه ای معلم محور و بر اساس تصمیمات معلم و الگوهای تعامل، درگیری و مداخله مستقیم است.

هدف از اجرای این الگو فراهم آوردن شرایط مناسب برای استفاده حداکثری از زمان کلاس و سایر منابع، برای درگیر نمودن دانش آموزان در فعالیت های تمرینی و مهارتی است.

آموزش خطی از روش های معمول برای آموزش مهارت است و از آن می توان به عنوان یک استراتژی گام به گام، جهت بهبود عملکرد، استفاده کرد. (کراسمن، ۱۹۵۹)

آموزش غیرخطی

رویکردی است که یادگیرندگان به عنوان بخش های سیستم های پویای غیرخطی درک می شوند و شامل بخش های بی شماری هستند که به صورت خودسازمان برای شکل گیری الگوهای پایدار باهم در تعامل هستند.

اشکالات برنامه درسی خطی

- سطحی و کمی بودن اغلب اهداف، روش ها و شیوه های آموزش و ارزشیابی در آموزش های قرآنی
- انگیزشی نبودن اغلب محتواها و روش های آموزش قرآن برای عموم افراد
- عدم تناسب اغلب محتواها و روش های ارائه با نیاز، توان و ذائقه عموم فراگیران
- مبهم بودن چرایی انتخاب محتوا و هدف غایی آن برای مخاطبان
- غیر تربیتی و غیر کاربردی بودن اغلب محتواها و روش های آموزش قرآن در زندگی مخاطبان

اشکالات برنامه درسی خطی

- اظهار دشواری اغلب فراگیران از محتوا و گله مندی از انتظار بالای معلمان از ایشان
- عدم جذابیت آموزش های قرآن و خسته کننده بودن زمان یادگیری برای معلمان و شاگردان
- فراموشی تدریجی آیات و سوره ها توسط مخاطبان به ویژه در زمینه حفظ قرآن
- تاثیرگذاری کم محتوای آموزشی از نظر تربیتی، علی رغم صرف اعتبارات فراوان و انرژی بسیار در فعالیت های قرآنی

اشکالات برنامه درسی خطی

- حاکمیت روح نخبه‌گزینی و قهرمان‌پروری در رویکردها، اهداف، محتوا، روش‌های آموزش و ارزشیابی در اغلب رشته‌های قرآنی حتی در روخوانی و روان‌خوانی به جای توجه به رویکرد آموزش همگانی و تربیت عمومی
- دلزدگی تعداد قابل ملاحظه‌ای از مخاطبان از حضور در کلاس‌های قرآن و ریزش تدریجی قرآن‌آموزان
- عدم روزآمدی محتواها و شیوه‌های ارائه شده، علی‌رغم تحولات نسلی متعدد در طول چند دهه اخیر
- کم‌نتیجه بودن آموزش‌ها در دورانی طولانی و اصرار بر ادامه این وضعیت در سطح عمومی
- عدم تناسب با اهداف آموزش عمومی قرآن مصوب و رویکرد جامعیت آموزش قرآن

در برنامه درسی مارپیچی

محتوای برنامه های درسی مارپیچی حول محور **دو مسئله** سازمان داده می شود:

- ۱- **ایده ها و عقاید اصلی** (مفهوم و گزاره / موضوع و زمینه / تصویری و تصدیقی / ایدئولوژی)
- ۲- **روش های یادگیری و تحقیق و پژوهش** (راهبردها و متدولوژی)

در موضوعات مختلف از دانش آموزان خواسته می شود :

- ۱- **ایده ها و مفاهیم اصلی را بیاموزند،**
- ۲- **مهارت تفکر را در خود پرورش می دهند.**

این امر به صورت یک **جریان متوالی** انجام می گیرد:

دانش آموزان ابتدا **مفاهیم اصلی** را مورد مطالعه قرار می دهند و سپس در پایه های بعدی مجدداً به همان مفاهیمی که قبلاً آموخته اند، باز می گردند تا آنها را **عمیق تر** بیاموزند.

در برنامه درسی ماریچی

برنامه درسی ماریچی در پاسخ به این انتقادات به وجود آمد که :
اکثر یادگیری ها در الگوی خطی و موضوع محور، ایستا هستند،
و در جهانی که دائماً در حال تغییر و تحول است برای دانش آموزان مناسب و جذاب نیستند.

در الگوی ماریچی :

موضوعات درسی به صورت معنادارتر تدریس می شوند
و بیشتر از سایر الگوهای برنامه درسی، بر مهارت های تفکر تاکید ورزیده می شود.

از لحاظ فلسفی نیز این الگو بر این پیش فرض مبتنی است که :

دانش آموزان با یادگیری مفاهیم اصلی و فنون و مهارت های پژوهش قادر خواهند بود

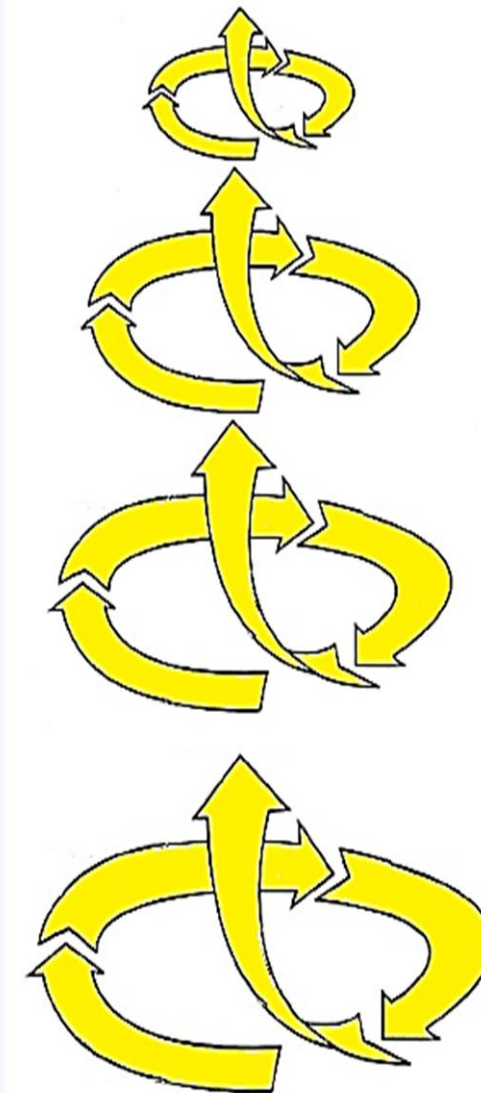
اولاً- آموخته های خود را برای درک و فهم وسیع تر و عمیق تر در سراسر زندگی بکار برند.

ثانیاً- استفاده از این الگو باعث می شود دانش آموزان مهارت ها و شیوه های یادگیری را بیاموزند.

برنامه درسی مارپیچی

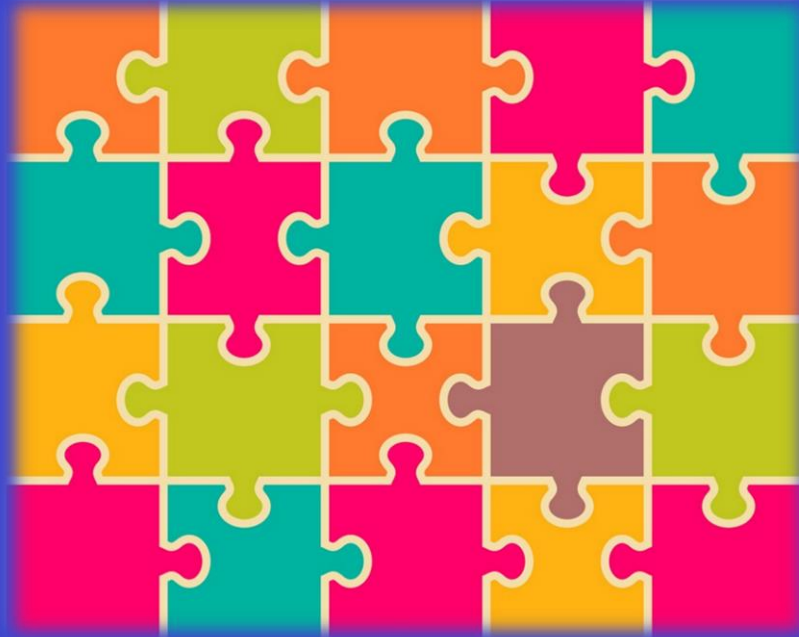
مزایای برنامه درسی مارپیچی

- عمق و وسعت یادگیری
- امکان بازگشت پذیری در یادگیری
- به روز رسانی خودکار
- شناسایی و پرورش استعدادها

چیستی

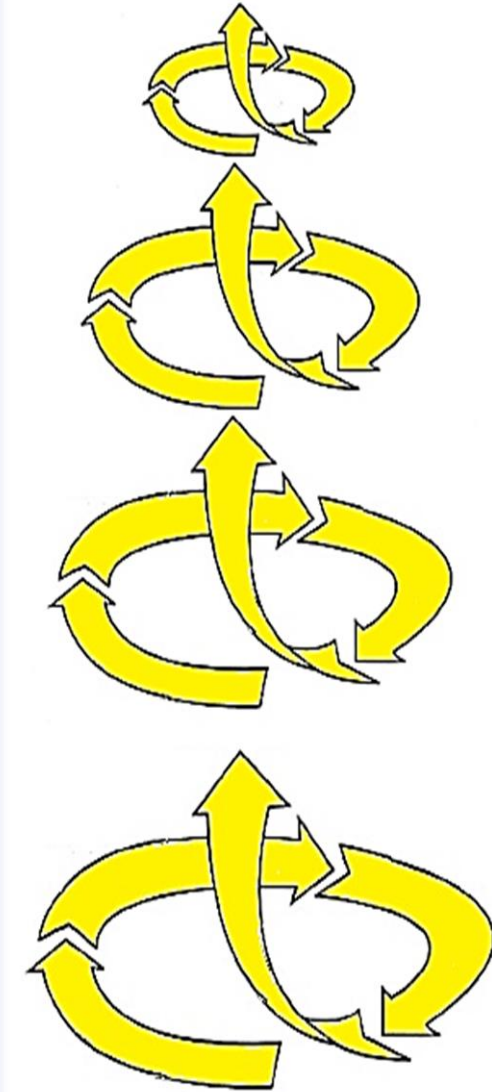
برنامه درسی مارپیچی

ارائه تدریجی

مفاهیم و موضوعات اساسی

بدون اینکه همه زمینه های یادگیری
به طور کامل و منظم عیناً تکرار شوند.

چیستی

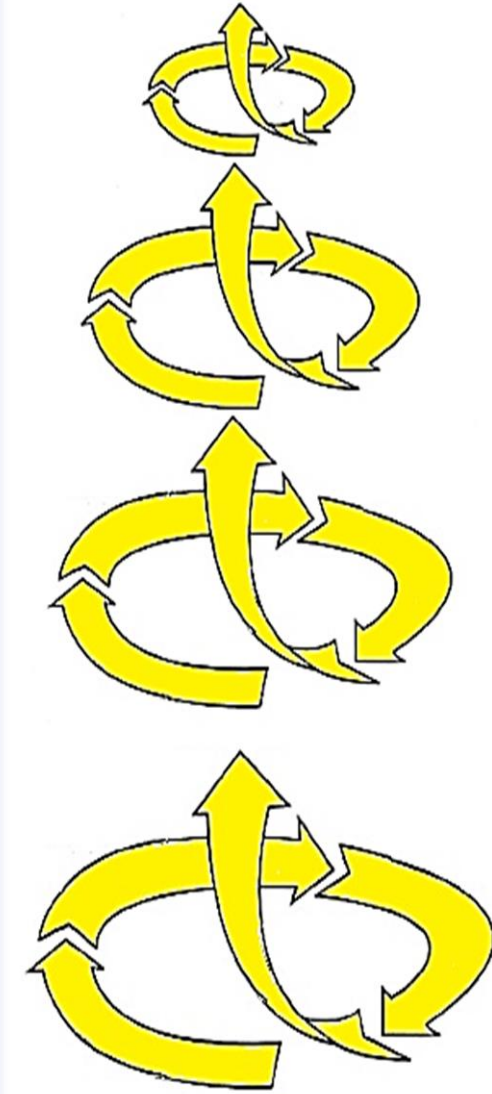
برنامه درسی مارپیچی

از مفاهیم ساده

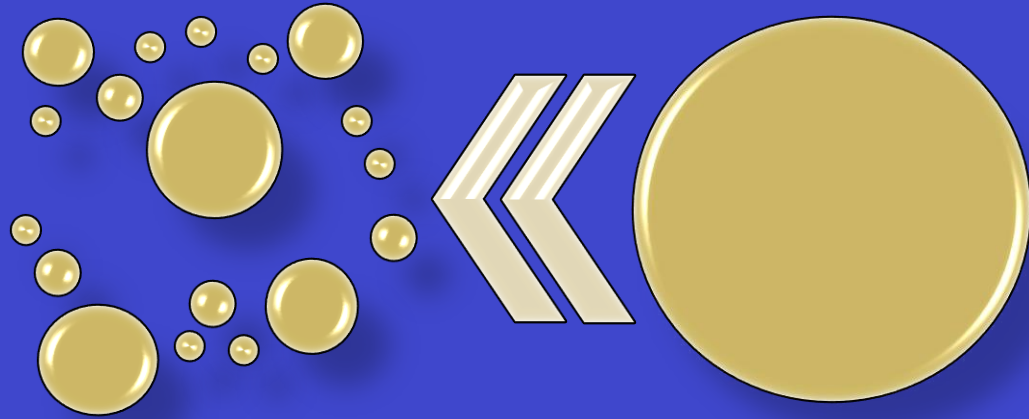
(با پیشرفت دانش آموزان در یادگیری)

به مفاهیم پیچیده تر

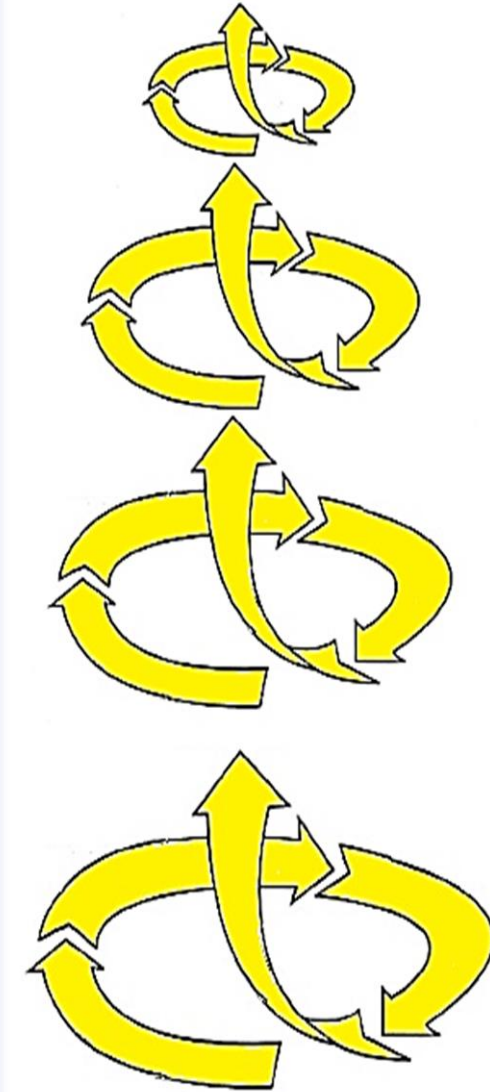

چیستی

برنامه درسی مارپیچی

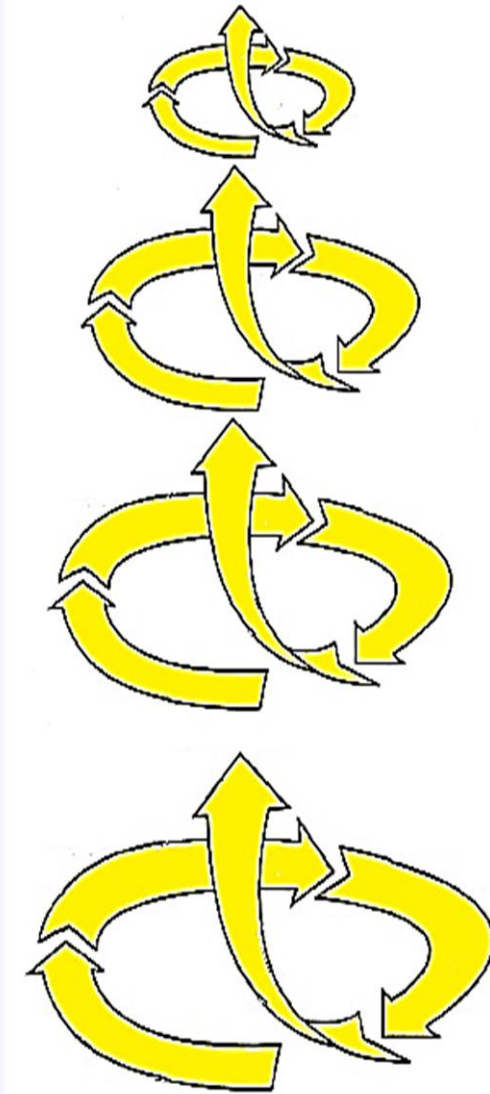
فرایند تربیت و یادگیری
از موضوعات کلی تر
به موضوعات جزئی تر

چیستی برنامه درسی مارپیچی

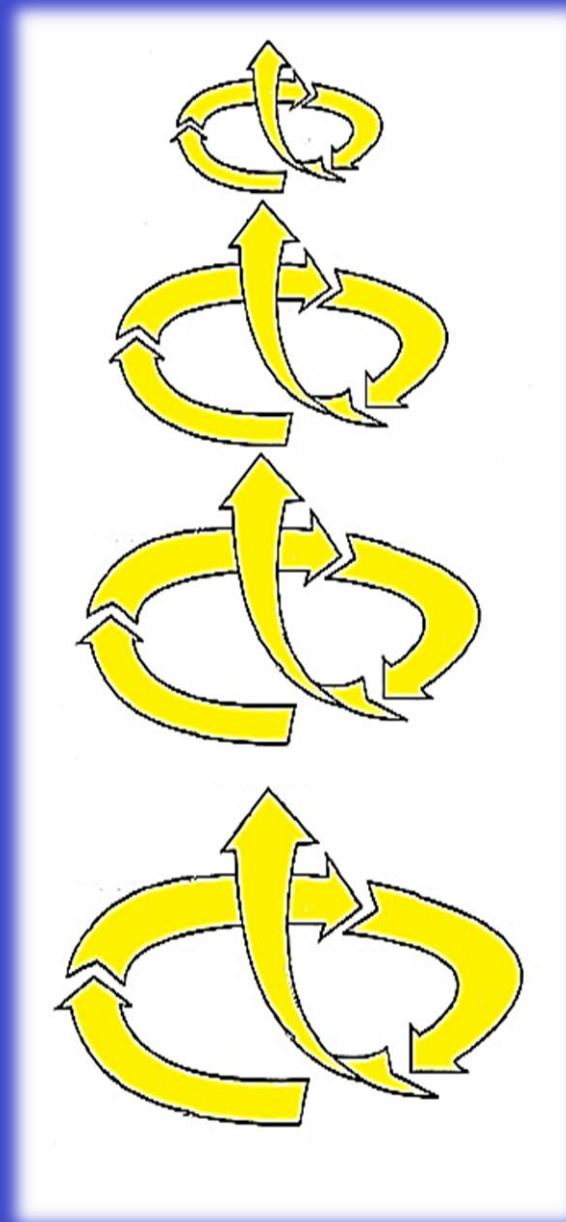

در این روش، دانش آموز
با رسیدن به قسمت پیچیده تر یک موضوع،
قادر به تحلیل آنچه قبلا آموخته است، می باشد.

نگاهی دیگر به آنچه
از قبل می داند.

حرکت از **دانش عمومی** به **دانش تخصصی**

با بازگشت مکرر به مضامین قبلی

وجه غالب برنامه درسی مارپیچی

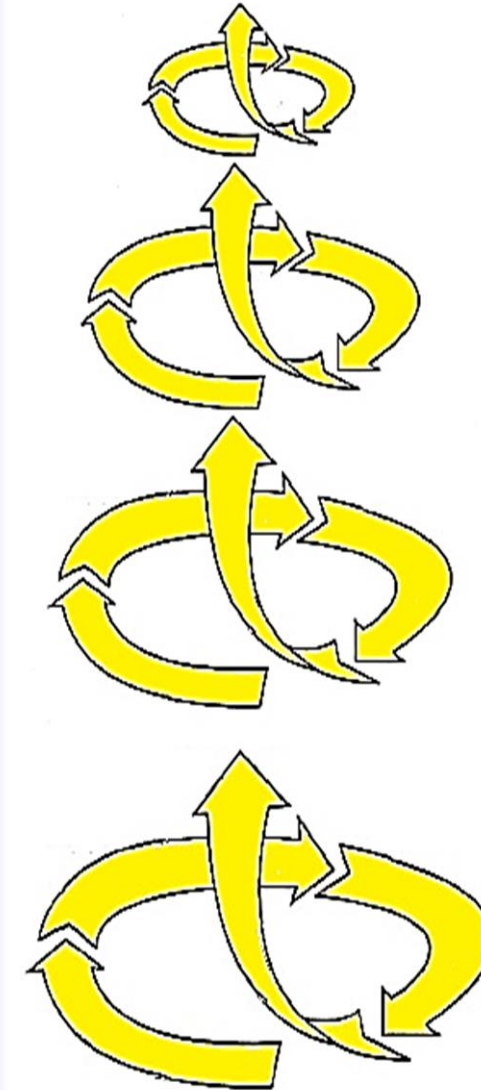

مهم نیست که برای یادگیری یک مفهوم چه کاری لازم است،

مهم آن است که یادگیری

به تحریک علاقه و رضایت دانش آموز بیانجامد

برونر

سه گام سازماندهی محتوا

در برنامه درسی مارپیچی

گام اول:

تعیین مفاهیم مورد نظر بر اساس نیاز مخاطب در چارچوب ساختار علمی

گام دوم:

تعیین مفاهیم و موضوعات قابل تکرار در سطوح و پایه های مختلف

گام سوم:

تنظیم مفاهیم و موضوعات بر اساس پایه ها و توالی تجربیات فراگیران

سه گام سازماندهی محتوا

در برنامه درسی مارپیچی

موضوع: آیات «صبر»

مثال:

دعوت به صبر	سطح اول:
مصادیق صبر در ارتباط با خلق	سطح دوم:
مصادیق صبر در ارتباط با خالق	سطح سوم:
مصادیق صبر در ارتباط با خود	سطح چهارم:
مصادیق صبر در ارتباط با خلقت	سطح پنجم:
فلسفه صبر در زندگی	سطح ششم:

سه گام سازماندهی محتوا

در برنامه درسی مارپیچی

موضوع: آیات «صبر»

مثال:

«وَ اصْبِرْ»

«وَ اصْبِرْ عَلٰی مَا يَقُولُونَ»

«وَ اصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ»

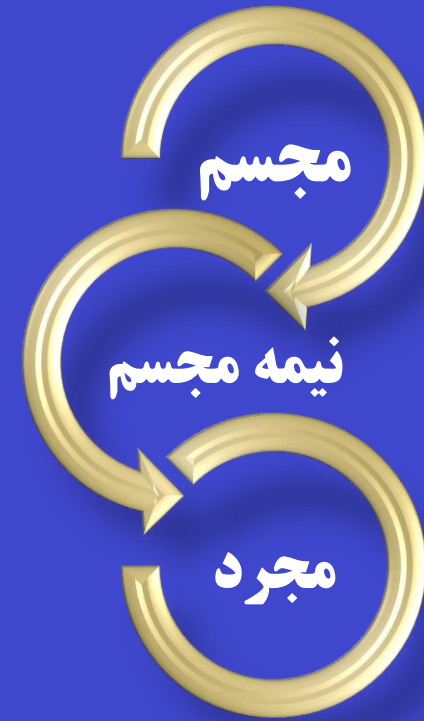
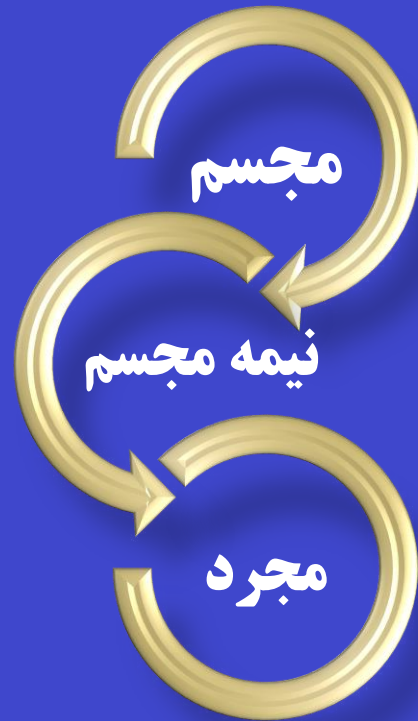
«وَ اصْبِرْ نَفْسَكَ»

«وَ اصْبِرْ عَلٰی مَا اَصَابَكَ»

«وَ اصْبِرْ، فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ»

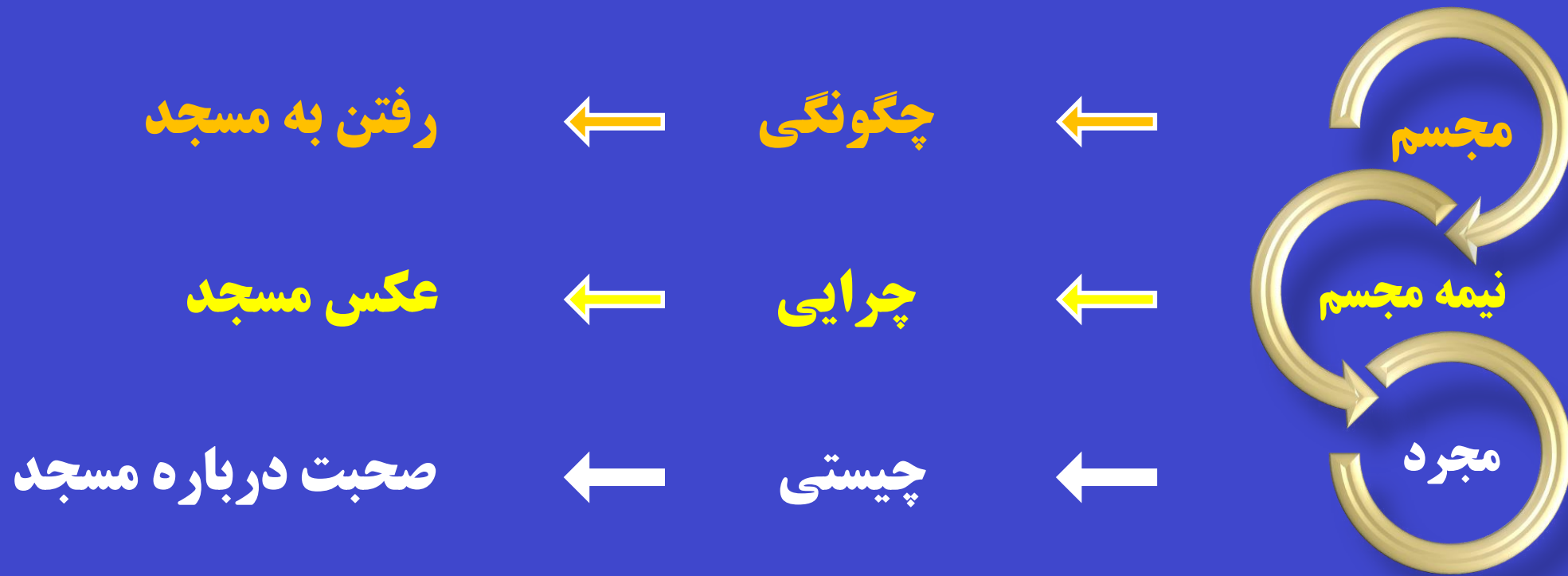
الگوی برنامه درسی مارپیچی

مفهوم اساسی اول ← مفهوم اساسی دوم ← مفهوم اساسی سوم ←

الگوی برنامه درسی مارپیچی

مفهوم اساسی اول

سؤال :

مبنای استخراج مفاهیم اساسی آموزش قرآن
در الگوی برنامه درسی مارپیچی چیست؟

ساحت های ششگانه تربیت و یادگیری یکی از منابع اصلی استخراج مفاهیم اساسی الگوی برنامه درسی مارپیچی

سؤال :

مراحل و مراتب الگوی برنامه درسی مارپیچی
چگونه تعیین می شود؟

تعیین مراحل و مراتب الگوی برنامه درسی مارپیچی

بر اساس «الگوی هدفگذاری برنامه درسی ملی»

خدا	خود	خدا	خلق	خلقت	عرصه عناصر
					تفکر و تعقل
					ایمان و باور
					علم
					عمل
					اخلاق

استفاده مستقیم از قرآن

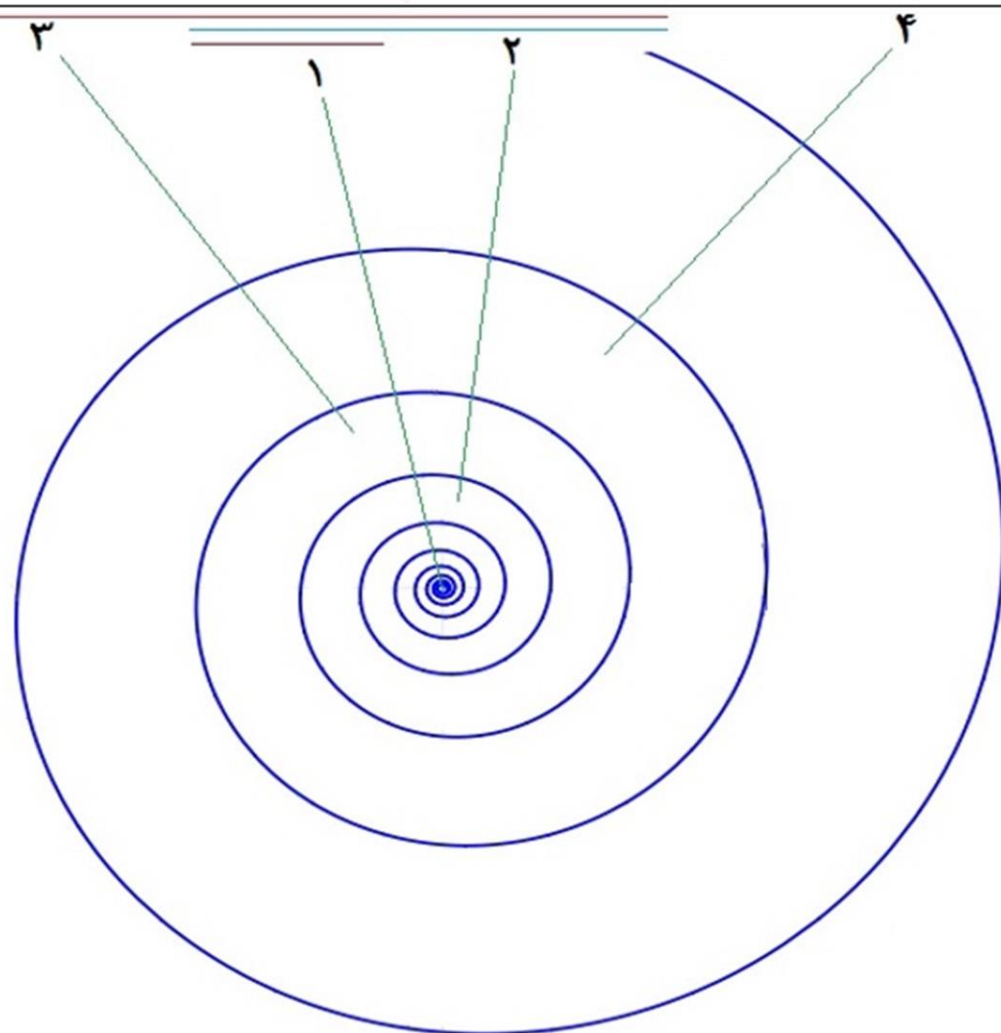
«کشور بحمد الله امروز متکی به معارف قرآن است. آن روزی که این معارف در سطح همه مردم رواج پیدا کند و مستقیم از خود قرآن آن را بگیرند، آن روز، روزی است که این ملت و این کشور برای همیشه شکست ناپذیر خواهد شد.»

مصادیق برنامه درسی مارپیچی

مراحل آموزش آیه ی ۳۱ سوره ی اعراف به روش برنامه درسی مارپیچی:

خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ ، وَ كُلُوا وَ اشْرَبُوا ، وَ لَا تُسْرِفُوا ، إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

نوع اول:

تدریجی

حفظ قرآن:

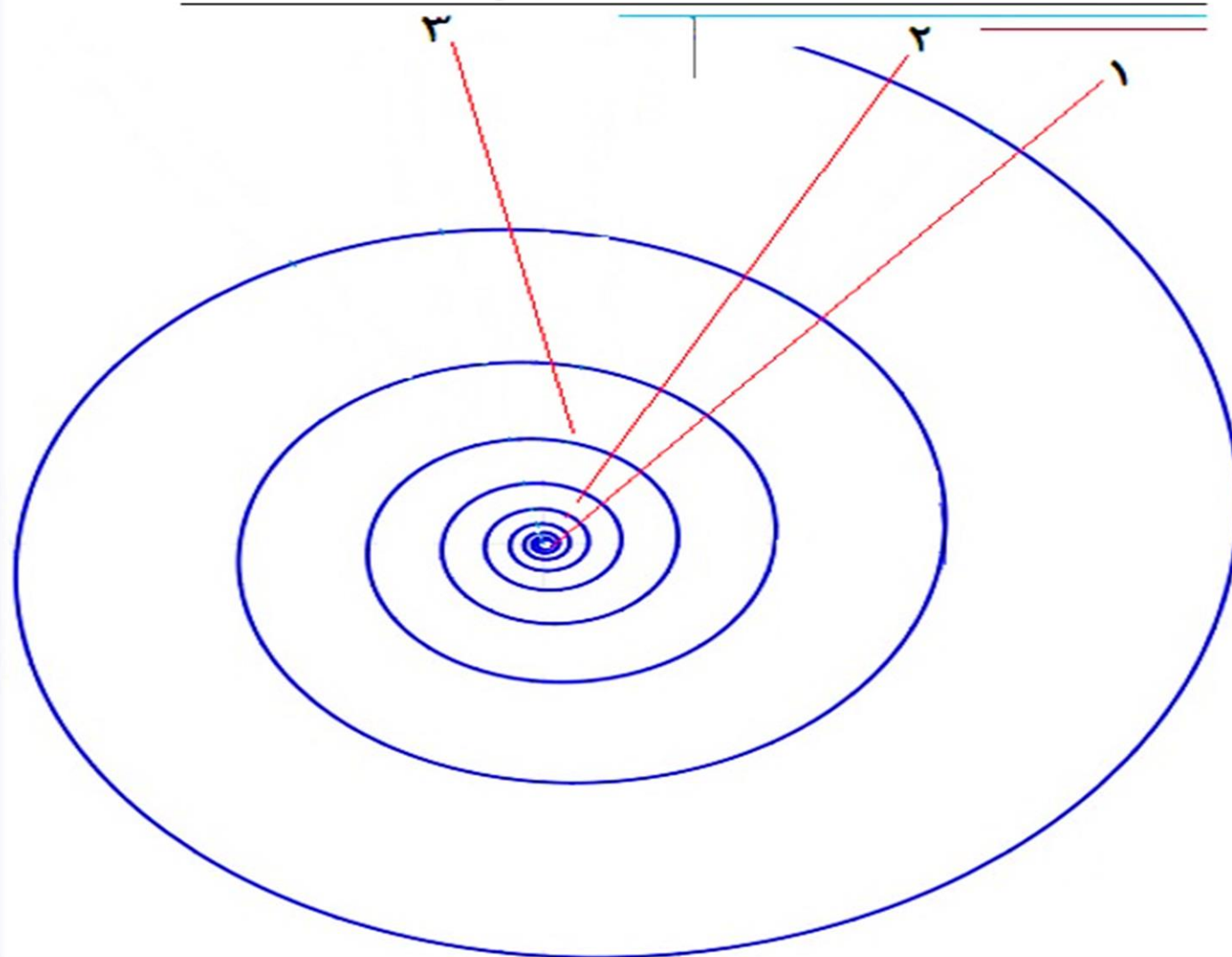
درک معنا:

تدبر در قرآن:

مصادیق برنامه درسی مارپیچی

مراحل آموزش آیه ی ۲۴ سوره ی رعد به روش برنامه درسی مارپیچی :

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ، بِمَا صَبَرْتُمْ ، فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ

نوع اول:

تدریجی

حفظ قرآن:

درک معنا:

تدبر در قرآن:

مصادیق برنامه درسی ماریچی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِیْنَ هُمْ فِیْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُونَ ﴿٢﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِیْنَ هُمْ فِیْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُونَ ﴿٢﴾
وَ الَّذِیْنَ هُمْ عَنِ اللّٰغُوْ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَ الَّذِیْنَ هُمْ لِلزَّكٰوٰةِ
فٰعِلُونَ ﴿٤﴾ وَ الَّذِیْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُونَ ﴿٥﴾ اِلَّا عَلٰی
اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَیْمُنُهُمْ فَاِنَّهُمْ غٰیْرُ مَلُوْمِیْنَ ﴿٦﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِیْنَ هُمْ فِیْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُونَ ﴿٢﴾
وَ الَّذِیْنَ هُمْ عَنِ اللّٰغُوْ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَ الَّذِیْنَ هُمْ لِلزَّكٰوٰةِ
فٰعِلُونَ ﴿٤﴾ وَ الَّذِیْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُونَ ﴿٥﴾ اِلَّا عَلٰی
اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَیْمُنُهُمْ فَاِنَّهُمْ غٰیْرُ مَلُوْمِیْنَ ﴿٦﴾
فَمَنْ اَبْتَغٰی وَّرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾
وَ الَّذِیْنَ هُمْ لِآمٰنٰتِهِمْ وَعٰهْدِهِمْ رٰعُونَ ﴿٨﴾ وَ الَّذِیْنَ هُمْ
عَلٰی صَلٰوٰتِهِمْ یُحٰفِظُونَ ﴿٩﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُونَ ﴿١٠﴾
الَّذِیْنَ یَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِیْهَا خٰلِدُونَ ﴿١١﴾

نوع اول:

تدریجی

حفظ قرآن:

درک معنا:

تدبر در قرآن:

مصادیق برنامه درسی مارپیچی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۱ وَ اَخْرَجَتِ الْاَرْضُ
اَنْقَالَهَا ۲ وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۳ یَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۱ وَ اَخْرَجَتِ الْاَرْضُ
اَنْقَالَهَا ۲ وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۳ یَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
اَخْبَارَهَا ۴ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰی لَهَا ۵ یَوْمَئِذٍ
یَصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا لِیُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ۶ فَمَنْ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۱ وَ اَخْرَجَتِ الْاَرْضُ
اَنْقَالَهَا ۲ وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۳ یَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
اَخْبَارَهَا ۴ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰی لَهَا ۵ یَوْمَئِذٍ
یَصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا لِیُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ۶ فَمَنْ
یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَیْرًا یَرَهُ ۷ وَ مَنْ یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
شَرًّا یَرَهُ ۸

نوع اول:

تدریجی

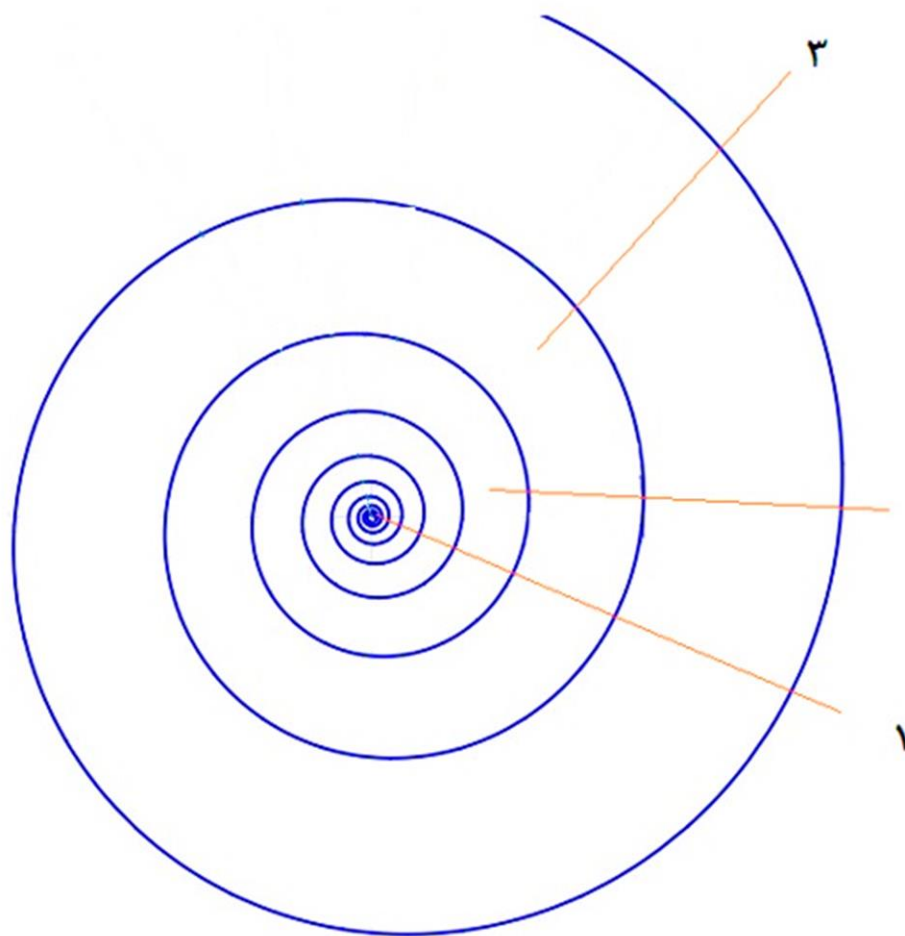
حفظ قرآن:

درک معنا:

تدبر در قرآن:

مصادیق برنامه درسی ماریچی

مراحل آموزش آیات نماز به روش برنامه درسی ماریچی :

يا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي

وَادْخُلِي جَنَّاتِي

(سوره ی فجر، آیات ۲۷ تا ۳۰)

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

(سوره ی رعد، آیه ی ۲۸)

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

(سوره ی طه، آیه ۱۴)

نوع دوم:

تدبری

حفظ قرآن:

درک معنا:

تدبر در قرآن:

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ

آیا می توانی به
موضوع ... عمل کنی؟

چه اتفاقی
می افتد اگر ... ؟

چگونه این پیام قرآنی
را نزد خودت نگه می
داری؟

چگونه می توانی
به ... عمل کنی؟

چطور به این نتیجه
رسیدی که باید ... ؟

از چه چیزی برای
عمل به ... می توانی
استفاده کنی؟

وقتی که به ... عمل
می کنی چه احساسی
داری؟

بعد از ... چه کاری
باید انجام داد؟

در چه کارهایی باید
مشورت کنیم؟

وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ

برنامه درسی مارپیچی

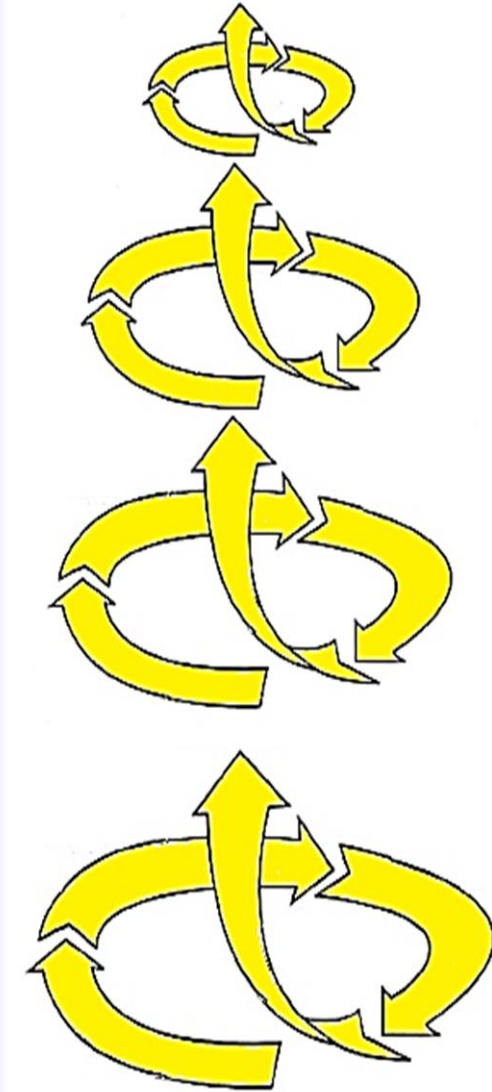
SPIRAL CURRICULUM

یادگیری تدریجی قرآن
از مفاهیم و موضوعات ساده به مفاهیم پیچیده تر
از دانش عمومی به دانش تخصصی

ارائه تدریجی مفاهیم و موضوعات اساسی در آیات
قرآن کریم بدون اینکه همه زمینه های یادگیری به
طور کامل و منظم عیناً تکرار شوند.

قدرت تحلیل مفاهیم
و موضوعات قرآنی آموخته شده، در سفر یادگیری

فرایند تربیت و یادگیری قرآن
از موضوعات کلی تر به موضوعات جزئی تر

گسترش عالم هستی

وَ السَّمَاءِ بَنِينَاهَا بِأَيْدٍ
وَ إِنَّا لَمَوْسِعُونَ

الهام از عالم هستی

قُلْ انظُرُوا مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ

یونس ۱۰۱

حرکت دورانی عالم هستی

وَ الشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا

و خورشید به سوی قرارگاه ویژه خود روان است.

یس ۳۸

آموزش نماز در سیره و سنت

امام صادق علیه السلام :

کودک وقتی که به سه سالگی برسد «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» به او بیاموز

سه سال و هفت ماه و بیست روز: رسد، «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ»،

چهار سالگی : «صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

پنج سالگی : دست راست و چپ کدامست.

وقتی فهمید، رو به قبله واداشته شود و سجده کند،

شش سالگی : رکوع و سجود به او بیاموز،

هفت سالگی: دستور ده دست و صورت را بشوید، وضو بگیرد، بعد به نمازش بایستد،

و چون نه ساله گردد، وضو یادش دهند و به نماز فرمانش دهند.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ